

KU-prorektor: Dansk forskning på vej mod nye mål

Bragt på Altinget.dk, 28. marts 2017

Af Thomas Bjørnholm, prorektor for forskning og innovation

Debat: Dansk forskning er i god form, og vi hilser invitationen til at kigge på en ny forsknings- og innovationspolitik velkommen. Vi kan blive endnu bedre, skriver Thomas Bjørnholm, prorektor for forskning og innovation på Københavns Universitet.

Uddannelses- og forskningsminister Søren Pind vil lægge skinner til en ny forsknings- og innovationspolitik og har derfor indkaldt repræsentanter fra universiteter og forskningsfonde til møde i dag.

Et godt initiativ, som ministeren skal have tak for. Det er mere end 10 år siden, den tidligere borgerlige regering lancerede en storstilet globaliseringsstrategi, og den seneste innovationsstrategi fra regeringshold har fem år på bagen.

På mange stræk er dansk forskning i rigtig god form. Det bliver slået fast igen og igen i både danske og internationale undersøgelser. Måler vi på videnskabelige publikationer og citationer, er vi i top tre blandt OECD-landene.

Vi tager europæisk fjerdeplads i at skaffe forskningsmidler målt per indbygger. Og ingen er bedre end Danmark til at publicere sammen med erhvervslivet – for nu blot at nævne nogle af succesoplevelserne.

Investering i forskning og universiteter tjener sig ind

Det skyldes blandt andet en god og stærk forskningskultur i Danmark, hvor man fejrer kvalitet og stræber efter at levere de bedste forskningsresultater – vi kalder det excellence.

Det skyldes også, at danske politikere har prioriteret forskningsområdet og dermed skabt mulighed for udvikling uden at blande sig alt for meget i implementeringen – vi kalder det armslængde.

Dansk forskning har henover en årrække været inde i en god og stabil udvikling med den omtalte globaliseringsstrategi som et foreløbigt højdepunkt. Strategien kan ses som en samfundskontrakt mellem politikere og universiteter: Øgede bevillinger til gengæld for udviklingen af et videnssamfund med forskningsbaserede svar på globaliseringens muligheder og udfordringer.

Satsningen har båret frugt. Det danske videnssamfund hviler i dag på otte gode universiteter, som med deres forskellige profiler og styrkeområder leverer tilbage til samfundet.

Flere undersøgelser har påvist, at investeringer i forskning og universiteter tjener sig hjem – flerfold endda. Danmark er det land, som i procent af BNP tiltrækker flest eksterne midler til finansiering af forskning på universiteter og andre højere læresteder.

Antallet af ph.d.-studerende er fordoblet til et årligt optag på 2400 – en grundsten i opbygningen af den danske forskningskapacitet. Tilmed er ph.d.-indsatsen for nylig blevet evalueret med et meget positivt resultat i forhold til både kvalitet, arbejdsmarked og kompetencer.

Harvard, Stanford, Berkeley og København

Københavns Universitet har været med på opturen. Når vi sammenligner vores bedste og mest citerede forskningspublikationer, ser vi en bemærkelsesværdig fremgang, og vi kan uden problemer begå os blandt de bedste universiteter i Europa.

Harvard, Stanford og Berkeley er ikke længere drømmeuniversiteter og urealistiske benchmarks. En vigtig faktor er vores evne til at tiltrække og fastholde talenter og forskerstjerner – både danske og internationale – og det sker med stor hjælp fra danske, private fonde. Det er afgørende at rage højt op i forskningslandskabet for at blive set af de bedste og dermed trække den bedste viden og de største talenter til Danmark.

Vores indtjening af eksterne forskningsmidler har rundet 2,3 milliarder kroner årligt og er steget med 75 procent i perioden fra 2008 til 2014. Københavns Universitet er i top ti på listen over universiteter, som hjemtager flest midler fra EU's store forskningsprogram Horizon 2020.

På kommercialiseringssiden har vi øget antallet af opfindelser, patentansøgninger, licensaftaler og spinout-virksomheder markant henover det seneste tiår.

Kan levere endnu bedre resultater

Dansk forskning har leveret mange resultater, men vi kan gøre det endnu bedre og skabe endnu mere samfundsmæssig nytte og værdi.

Danmarks vigtigste svar på globaliseringen bør fortsat være udviklingen af et videnssamfund. Globaliseringen er langt fra aflyst. Tværtimod, først nu konkretiseres digitaliseringen, brugen af robotter, den kunstige intelligens og

den globale konkurrence for alvor og bliver en del af vores virkelighed og hverdag.

Og de store globale samfundsmæssige udfordringer i forhold til eksempelvis klimaproblemer, luftforurening, befolkningstilvækst og pres på sygehussektoren har også dansk relevans og skal stadig finde deres forskningsbaserede og innovative løsninger.

De næste skridt kan handle om at skabe endnu mere samarbejde og bedre arbejdsdeling i det danske forskningslandskab. På de fleste områder er vi ikke hinandens konkurrenter eller vogtere. Vi er samarbejdspartnere.

Vi kan fokusere på at videreudvikle innovative økosystemer omkring universiteter i hele Danmark, så vores favorable forskningspositioner styrker eksisterende virksomheder og omsættes til nye innovative startup-virksomheder.

Vi kan skabe forpligtende partnerskaber mellem offentlige råd og fonde, universiteter og private fonde om udvikling af excellente forskningscentre med et innovationspotentiale i verdensklasse.

Vi kan nå endnu længere med dansk forskning. Universiteterne er klare og langt fra mætningspunktet. Så, tak til ministeren for at trække i den rigtige retning.
